

Szombathely Megyei Jogú Város Civil Koncepciója
2023-2028

Tartalom:

1	A Civil Konceptió célja	3
2	Szombathelyi civil helyzetkép	3
2.1	Az Önkormányzat által alapított közalapítványok	5
2.2	Az Önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése Szombathelyen.....	5
2.2.1	Információcsere és konzultáció	6
2.2.1.1	Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fóruma	6
2.2.1.2	A civil referens	6
2.2.2	Az Önkormányzati támogatások	7
2.2.2.1	Nem pénzbeli támogatás ingyenes helyiséghasználat biztosításán keresztül	7
2.2.2.2	Az Önkormányzati Támogatások Rendszere és az önkormányzati forrásátadásról szóló rendelet	
2.2.2.2.1	A költségvetésben külön soron szereplő támogatások	9
2.2.2.2.1.1	A költségvetésben külön soron szereplő egyszeri támogatások	9
2.2.2.2.1.2	A költségvetésben külön soron szereplő hosszú távú támogatások, a feladat-ellátási és a közművelődési megállapodások.....	9
2.2.2.2.2	Az egyedi kérelem.....	9
2.2.2.2.3	A pályázat.....	10
2.2.3	Az Önkormányzat és a civil szervezetek egyéb együttműködései	10
2.2.3.1	Az Önkormányzat és a civil szervezetek között létrejött együttműködési megállapodások	10
2.2.3.2	Fogadj örökbe egy parkot programban történő részvétel	11
2.2.3.3	Az Önkéntesség, az Önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata.....	11
2.2.3.4	Az Önkormányzat által alapított díjak tekintetében megvalósuló együttműködések, és Az Év Civil szervezete-díj	11
2.2.3.5	Civil Nap megvalósítása	11
2.2.3.6	Civil idő	12
2.2.3.7	Civil szervezetek forrásteremtő képességének elősegítése.....	12
2.2.3.8	Az Önkormányzat és a civil szervezetek közös pályázatai.....	12
3	Célkitűzések.....	12

Ábrajegyzék:

1. táblázat: Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu) „A nonprofit szervezetek száma országosan” egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány.....	4
2. táblázat: Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu) „A szombathelyi nonprofit szervezetek száma” egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány.....	4
3. táblázat: Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált civil szervezetek száma	5
4. táblázat: Az ingyenes helyiséghasználattal rendelkező civil szervezetek megnevezése, és a szerződések főbb adatai	
Forrás: SZMJV Polgármesteri Hivatala	8

1 A Civil Konceptió célja

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013. januárjában fogadta el első, 3 évre szóló Civil Konceptióját, azzal a céllal, hogy az Önkormányzat és a civil szervezetek közti együttműködést keretbe foglalja, megerősítse.

2017. decemberében az előző 3 év eredményeit, és az azok alapján megfogalmazott célokat is tartalmazó Civil Konceptió került elfogadásra. Ez a dokumentum már hosszabb távra -5 évre- jelölte ki az Önkormányzat számára a megvalósításra váró feladatokat.

Tekintettel arra, hogy Szombathely Megyei Jogú Város Civil Konceptiója 2022. decemberében lejárt, Szombathely Megyei jogú Város Önkormányzata és Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fóruma számba vette az abban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását. Megállapításra került, hogy a megfogalmazott célok 80%-a megvalósult, azonban szükséges a jelenlegi helyzetet is feltérképező dokumentum elkészítése, ami újabb célokat és feladatokat határoz meg az Önkormányzat számára az Önkormányzat és a civil szervezetek közti partnerség elmélyítése érdekében.

2 Szombathelyi civil helyzetkép

A civil szervezetek országos helyzetéről már az előző koncepciókban értekeztünk, valamint az Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület által a Civil és Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkársággal közreműködésben 2022. évben kiadott Civil Kézikönyv is bemutatja azt. Ezért jelen koncepcióban ezt nem részletezzük.

A KSH által egyedi kérésre összeállított adatok alapján a szombathelyi civil szervezetek -akár csak az országos szervezetek- nagy részben egyesületi formában működnek, többségében sport tevékenységet folytatnak, nem sokkal marad el ettől a kulturális tevékenységi körrel rendelkező civil szervezetek száma sem. (Lásd 1-2. ábra)

A nonprofit szervezetek száma országosan						
Tevékenységcsoport	Alapítványok		Társas nonprofit szervezetek		Összesen	
	2021 tényadat	2022 előzetes cím lista	2021 tényadat	2022 előzetes cím lista	2021 tényadat	2022 előzetes cím lista
Kultúra	3 017	3 386	6 867	7 782	9 884	11 168
Vallás	894	876	415	597	1 309	1473
Sport	745	1490	9 128	9925	9 873	11 415
Szabadidő, hobbi	680	1219	8 618	9083	9 298	10 302
Oktatás	6 353	6 181	1 472	2 870	7 825	9 051
Kutatás	477	515	746	884	1 223	1399
Egészségügy	1 710	1 662	660	950	2 370	2612
Szociális ellátás	3 184	3 189	2 148	2 819	5 332	6 008
Polgárvédelem, tűzoltás	82	95	843	878	925	973
Környezetvédelem	821	862	1 213	1402	2 034	2 264
Településfejlesztés	950	1043	1 917	2093	2 867	3 136
Gazdaságfejlesztés	196	260	1 431	1544	1 627	1 804
Jogvédelem	105	145	388	477	493	622
Közbiztonság védelme	125	221	1 814	1834	1 939	2 055
Többcélú adományoztatás, támogatás	126	136	170	198	296	334
Nemzetközi kapcsolatok	192	218	432	516	624	734
Szakmai, gazdasági érdekképviselő	37	213	2 849	3478	2 886	3 691

Politika	30	61	199	327	229	388
<i>még ismeretlen, nem besorolt</i>	–	578	–	1833	–	2411
Összesen	19 724	22 350	41 310	49 490	61 034	71 840

1. táblázat: Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu) „A nonprofit szervezetek száma országosan” egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány

A szombathelyi nonprofit szervezetek száma						
Tevékenységcsoport	Alapítványok		Társas nonprofit szervezetek		Összesen	
	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista
Kultúra	22	19	70	83	92	102
Vallás	8	7	2	4	10	11
Sport	10	16	111	123	121	139
Szabadidő, hobbi	4	7	77	78	81	85
Oktatás	52	54	23	32	75	86
Kutatás	4	4	10	12	14	16
Egészségügy	32	30	11	14	43	44
Szociális ellátás	20	18	25	32	45	50
Polgárvédelem, tűzoltás	1	2	3	2	4	4
Környezetvédelem	7	7	9	9	16	16
Településfejlesztés	2	4	18	18	20	22
Gazdaságfejlesztés	2	3	11	11	13	14
Jogvédelem	–	0	4	5	4	5
Közbiztonság védelme	1	1	5	6	6	7
Többcélú adományosztás, támogatás	–	0	2	2	2	2
Nemzetközi kapcsolatok	–	0	5	5	5	5
Szakmai, gazdasági érdekképviselő	1	3	37	48	38	51
Politika	–	2	1	1	1	3
<i>még ismeretlen, nem besorolt</i>	–	3	–	17	–	20
Összesen	166	180	424	502	590	682

2. táblázat: Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu) „A szombathelyi nonprofit szervezetek száma” egyedi kérésre összeállított táblázatos adatállomány

A KSH által megadott 2022. évre vonatkozó előzetes adatok alapján Szombathelyen összesen 682 nonprofit szervezet működik. Meg kell említeni, hogy a KSH a politikai tevékenységet folytató és még tevékenységi körét tekintve nem besorolt nonprofit szervezeteket is ide sorolja.

Az Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált civil szervezetek száma			
Civil szervezet tevékenységi köre	Egyesület	Alapítvány	Összesen:
sport	56	2	58
kulturális	34	7	41
szociális	7	0	7
egészségügyi	7	11	18
oktatási	7	4	11
egyéb	18	4	22
Összesen:	129	28	157

3. táblázat: Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált civil szervezetek száma
 Forrás: Önkormányzati Támogatások Rendszere

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata ennél jóval kevesebb civil szervezettel működik együtt. Az Önkormányzati Támogatások Rendszerében 157 civil szervezet regisztrált, melyből 152 szombathelyi székhellyel működik. 5 civil szervezet nem szombathelyi székhellyel rendelkezik, de tevékenységét a városban vagy részben a városban fejti ki. A KSH összesítéséhez hasonlóan, a legtöbb regisztrált civil szervezet sport, és kulturális tevékenységet folytat.

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzati Támogatások Rendszere 2022. nyarán indult újra, a regisztrált civil szervezetek száma nem egyezik meg az Önkormányzattal együttműködő civil szervezetek számával. A rendszer elterjedését követően valószínűleg ez a szám bővülni fog.

2.1 Az Önkormányzat által alapított közalapítványok

A közalapítványok hivatkozva az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2.§ 6. pontjára nem minősülnek civil szervezetnek. Ugyan a Bíróság a civil szervezetekhez hasonlóan nyilvántartásba veszi őket, a civil szervezetekhez hasonlóan beszámolóikat letétbe helyezik a bírósághoz, közfeladatot látnak el, mégis számos tekintetben különböznek azoktól. A legszembevetőbb különbség, hogy azokat a Ptk. felhatalmazása alapján Országgyűlés, Kormány, vagy helyi önkormányzat képviselő testülete hozta létre. 2006. év óta új közalapítvány nem hozható létre, a meglévők tovább működhetnek. Bár a közalapítványok nem civil szervezetek, érdemes róluk a koncepcióban említést tenni.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata kulturális, szociális, egyéb célok megvalósítására 5 közalapítványt alapított, amelyből időközben megszűnt, a Gazdag Erzsébet Alapítvány. A „Szombathely Szent Márton városa” Gyebrovszki János Alapítvány szociális tevékenységet, a Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány kulturális tevékenységet folytat, a Szombathelyért Közalapítvány és a Kutyamenhely Alapítvány pedig a város számára fontos egyéb célok megvalósítása érdekében került létrehozásra.

2.2 Az Önkormányzat és a civil szervezetek együttműködése Szombathelyen

Az Önkormányzat és a civil szervezetek közti együttműködés több formában valósul meg. Az Önkormányzat információt cserél a civil szervezetekkel, konzultál velük egyes kérdésekben, támogatja azokat, egyes esetekben feladat-ellátási megállapodás formájában, egyes esetekben ingyenes helyiséghasználati szerződés útján. A civil szervezetek programokat valósítanak meg Szombathelyen, eredményeket hoznak a városnak, az Önkormányzat programjait részben bonyolítják, színesítik vagy látogatják.

Az Önkormányzat és a civil szervezetek közti együttműködés az elmúlt 10 évben -köszönhetően a Civil Koncepció 2013. évben történő elfogadásának- javult. Az együttműködés eddig is folyamatosan működött, de több új együttműködési forma jött létre. Ezeket az alábbiakban részletezzük.

2.2.1 Információcsere és konzultáció

Az Önkormányzat és a civil szervezetek közti információcsere és konzultáció több formában valósul meg. A civil szervezetek személyesen, és postai vagy elektronikus levél formájában fordulhatnak az Önkormányzat bármely szervéhez kérésükkel, valamint az Önkormányzat szervei is megkeresik őket bizonyos szakterületeken felmerülő problémával.

A konzultáció egyik formáját Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg. Az SZMSZ értelmében a civil szervezeteket, azok képviselőit a Közgyűlés ülésein tanácskozási jog illeti meg, amennyiben szándékukat legkésőbb az ülés megnyitását megelőzően 72 órával írásban bejelentették a polgármesternek – az adott napirendi pont megjelölésével – és ahhoz a polgármester hozzájárult. Hozzá kell tenni, hogy ez nem elterjedt módja a konzultációnak. Az elmúlt 10 évben az Önkormányzat és a civil szervezetek közti kommunikáció javítása érdekében, részint a civil szervezetek jelzései figyelembevételével több új konzultációs forma is létrejött. 2013. évben jött létre a Civil Fórum, majd 2020. évtől az Önkormányzat többek között fenti feladatok ellátására civil referenst bízott meg.

2.2.1.1 Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fóruma

Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fóruma 2013. évben került létrehozásra. A Civil Fórum egy konzultatív, véleményező, javaslattevő szervezet. A tagok száma az elmúlt 10 évben több alkalommal is változott, 2020. év óta 14 taggal működik. Tagjai a civil szervezetek, a polgármester, és a civil ügyekkel foglalkozó bizottság elnöke, akik legalább évente négy alkalommal, vagy a civil szervezeteket érintő közgyűlési előterjesztések megtárgyalását megelőzően üléseznek. A tagok összetétele -hivatkozva a Civil Fórum Ügyrendjére- a következők szerint alakul. A Civil Fórumnak 9 tagját a polgármester a szakbizottságok javaslata alapján delegálja, ezek különböző tevékenységi körrel működnek. 3 civil szervezetet saját hatáskörben delegál. A polgármester látja el az elnöki posztot, a civil szervezetek ügyeivel foglalkozó bizottság elnöke pedig a Civil Fórum alelnöke. A Civil Fórum az Önkormányzat és a civil szervezetek közti kommunikáció legfontosabb eszköze. Nehézséget okoz azonban, hogy a szakbizottságok által javasolt civil szervezetek nem képviselik kellő mértékben szakterületüket.

A Civil Fórum évente több alkalommal kibővített formában is összehívásra kerül. Erre a Fórumra minden, az Önkormányzat látóterében lévő civil szervezet meghívásra kerül. Ezen a Fórumon a civil szervezeteknek lehetősége nyílik az Önkormányzattal történő közvetlen konzultációra.

2.2.1.2 A civil referens

A Civil Fórum 2020. évi újjáalakulása előtt merült fel kérésként a civil szervezetek részéről, hogy a közvetlenebb kommunikáció megvalósítása érdekében civil referens kerüljön megbízásra.

Feladata együttműködni az Önkormányzattal a Civil Cselekvési Terv megvalósításában, kéthavonta a civil szervezetek részére tájékoztatást adni a megjelenő pályázati lehetőségekről, közreműködni a Civil Fórum munkájában, javaslatot tenni annak ülésére, a napirendi pontokra, valamint közreműködni a döntések végrehajtásában. Közreműködni a Civil Konceptió felülvizsgálatában, feladata továbbá a civil szervezetekkel történő folyamatos kapcsolattartás, a civil szervezetek folyamatos tájékoztatása, az Önkormányzat folyamatos informálása a civil szervezetek álláspontjáról, mindezek mellett az önkéntes koordináció is. Hetente egy alkalommal lehetőséget teremt arra, hogy a civil szervezetek közvetlenül konzultáljanak vele, felkeressék problémáikkal. Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat bízta meg fentiek megvalósításával, közvetlenül fordulhat a tisztségviselőkhöz. A civil referens alkalmazásán keresztül gyorsabban, egyszerre több a civil szervezeteket érintő információ jut el az Önkormányzathoz.

16.	Mokusho Zeisle Alapítvány (Budapest)	Szűrcsapó utca 24. fölszint, 2804/10/A/83	2024. március 9.
17.	Polgári Lövészsport Egyesület	Orgona utca 4178/1	2028. december 31.
18.	Szombathely Város Fúvószenekar Egyesület	Pásztor u. 1. "kultúrház"	2026. december 31.
29.	Szombathelyi Dobó SE.	Sugár utca, 2313	2028. június 1.
20.	Szombathelyi Hospice Alapítvány	Fő tér 14. földszint 3.	2028. október 31.
21.	Szombathelyi Polgárőr Egyesület	Rohonci út 14. 3379/A/23	2028. április 30.
22.	Szombathelyi Szív a Szívért Egyesület	Rohonci út 14. (79,86 m2 helyiségcsoport) 3379/A/23	2026. szeptember 30.
23.	Szombathelyi Városi Sportlövő Szövetség	Homok utca 4649/4	2024. április 30.
24.	Telehumanitás Szombathelyi Mentalhygiènes Egyesület	Fő tér 19. földszint 3. "üzlet" 6244/A/3	2027. december 31.
25.	11-es Huszár Hagyományőrző Egyesület	"kivett irodaépület, udvar, egyéb épületek" 2164/8	2030. június 30.
26.	Újperinti Sportegyesület	Erkel F. u. 5. "kivett lakóház" 10645	2025. szeptember 30.
27.	Vakok és Gyengénlátók Vas Megyei Egyesülete	Vörösmarty utca 32. 6814/A/17 hrsz-ú "iroda"	2025. október 31.
28.	Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület	Kisfaludy Sándor utca 1. 6748/A/1	2028. június 6.
29.	Zanati Kulturális Egyesület	Külső-Zanati út 119. 14712/1 hrsz-ú "kivett kultúrház"	2028. február 29.

4. táblázat: Az ingyenes helyiséghasználattal rendelkező civil szervezetek megnevezése, és a szerződések főbb adatai Forrás: SZMJV Polgármesteri Hivatala

Az ingyenes helyiséghasználat vonatkozásában többször felmerül a civil szervezetek részéről, hogy egyes felújítások, karbantartások költségei melyik felet terhelik. Ugyan a szerződésekben minden alkalommal megjelenik, hogy fenti költségek a használatot terhelik, de a civil szervezetek vagy nem rendelkeznek elegendő forrással ezek megfizetésére, vagy nem értenek egyet annak tovább hárításával, és ezt rendszeresen jelzik az Önkormányzatnak. A probléma megoldására több alkalommal tett erőfeszítéseket az Önkormányzat, azonban a mindkét fél számára teljes mértékben elfogadható megoldás megtalálásához további lépések megtételére van szükség.

2.2.2.2 Az Önkormányzati Támogatások Rendszere és az önkormányzati forrásátadással szóló rendelet

Az Önkormányzat költségvetéséből pénzbeli támogatást nyújt a civil szervezetek számára. A támogatás lehet költségvetésben külön soron szereplő egyszeri támogatás, költségvetésben külön soron szereplő hosszú távú támogatás, egyedi kérelem alapján nyújtott támogatás vagy pályázat útján nyújtott támogatás.

A támogatási kérelmek benyújtása 2014. év óta a civil szervezetek kezdeményezésére elektronikusan zajlik az Önkormányzati Támogatások Rendszerén keresztül. A támogatási folyamatot az önkormányzati forrásátadással szóló rendelet részletezi. Ahogy az Önkormányzati Támogatások Rendszere 2014. évi létrehozása, úgy a rendszer 2022. évi megújítása is a civil szervezetek kezdeményezésére történt. Átláthatóbb, felhasználó barátabb, „zöld” rendszer jött létre, tekintettel arra, hogy 2022. év közepétől a támogatások benyújtásán túl a támogatások elszámolása is elektronikusan zajlik. Előnye még, hogy a civil szervezetek nyomtatási, posta költségei csökkennek, az Önkormányzat részéről a folyamat szinte papírmentes.

2.2.2 Az Önkormányzati támogatások

Az Önkormányzat költségvetéséből folyamatosan támogatja a civil szervezeteket, valamint nem pénzbeli támogatást is nyújt a civil szervezetek számára.

2.2.2.1 Nem pénzbeli támogatás ingyenes helyiséghasználat biztosításán keresztül

Az Önkormányzat a Közgyűlés hozzájárulásával ingyenesen biztosít helyiségeket civil szervezetek számára hosszú távra. Jelenleg 29 helyiség van 27 civil szervezet ingyenes használatában (lásd 2. ábra), tekintettel arra, hogy van olyan civil szervezet, amely több helyiséget is használ. A civil szervezeteknek bérleti díjat nem, csak a helyiséghasználathoz kapcsolódó közüzemi díjakat kell megfizetnie az Önkormányzat számára. A szerződések általában hosszú távra kerülnek megkötésre, azzal a céllal, hogy a civil szervezetek működése tervezhetővé váljon.

Az ingyenes helyiséghasználattal rendelkező civil szervezetek megnevezése, és a szerződések főbb adatai			
Ssz.	Civil szervezet neve	Ingtatlan megnevezése	Ingyenes használat lejárt
1.	Állatvédők Vasi Egyesülete - Kutyaemenhely Alapítvány	kivett "dögtér", 0787/2	2050. december 31.
2.	Alpokalja Nagycsaládos Egyesület	Semmelweis utca 47. 2209	2026. december 31.
3.	Claudius Polgárőr Egyesület	Brenner Tóbiás körút 12. földszint 2.	2024. december 31.
4.	CONTROLL Sportegyesület	Óperint utca 1, 5696 hrsz-ú 100m2 pinc.	2026. december 31.
5.	Derkovits Városrésztért Egyesület	Szűrcsapó utca 24. 2804/10/A/81 "egyéb helyiség"	2026. december 31.
6.	Derkovits Városrésztért Egyesület	Bem József utca 2. "könnyűszerkezetes felépítmény" 2804/20	2026. június 30.
7.	Élővizeinkért Alapítvány (Érd)	Csónakázó-tó hídján 2 db kacsaeledel kiadó automata elhelyezésére szükséges terület 3686/2	2027. november 1.
8.	Gyöngyöshermán-Szentkirályi Polgári Kör	Győzelem utca 1.	2025. augusztus 31.
9.	Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokat Támogató Közhasznú Egyesület	Óperint u. 15. 5705/A/4/6	2030. október 20.
10.	Herényi Kulturális és Sport Egyesület	Szent Imre herceg útja 168.	2027. december 31.
11.	Illés Sport Alapítvány	Ernusz Kelemen utca, 4061/13	2038. március.7.
12.	Joskar-Ola Alapítvány	Szent Márton utca 18. 6614/37	határozatlan
13.	"Leo" Karate -do SE	Szent István király utca 119. 11725 hrsz-ú "általános iskola" tornaterem	2026. december 31.
14.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	11-es Huszár út, 2164/11 hrsz-ú-ból 108 m2 raktárép.	2028. július 6.
15.	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	Margaréta utca 1.	2029. június 30.

2.2.2.2.1 A költségvetésben külön soron szereplő támogatások

2.2.2.2.1.1 A költségvetésben külön soron szereplő egyszeri támogatások

Költségvetésben külön soron szereplő egyszeri támogatásban leginkább több évtizede működő, jelentős eredményeket elérő civil szervezetek részesülnek. A költségvetésben külön soron nyújtott egyszeri támogatások a költségvetés tervezetének összeállítása alatt zajló egyeztetések során kerülnek meghatározásra. A Közgyűlés a költségvetés tárgyalásakor dönt a tervezetben szereplő előirányzat elfogadásáról. A támogatási szerződés a költségvetés elfogadását követően az Önkormányzati Támogatások Rendszerén keresztül utólagosan benyújtott egyedi kérelem alapján kerül megkötésre. Ezek jellemzően év elején, a költségvetés elfogadását követően zajlanak. A támogatási összeg a támogatási szerződés megkötését követően kerül kiutalásra. A támogatási összeg felhasználásáról a civil szervezet a szerződésben szereplő határidőben az Önkormányzati Támogatások Rendszerén keresztül elektronikusan számol be az Önkormányzatnak.

2.2.2.2.1.2 A költségvetésben külön soron szereplő hosszú távú támogatások, a feladat-ellátási és a közművelődési megállapodások

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az elmúlt évtizedekben szoros együttműködést alakított ki több szombathelyi civil szervezettel. Ezeket a civil szervezeteket az Önkormányzat költségvetéseiben külön soron ugyan támogatta, de a támogatás a költségvetés elfogadását követően vált biztosítottá a civil szervezetek számára. (lásd: 2.2.2.2.1.1 bekezdés) A támogatás ezen formája a civil szervezetek vonatkozásában hosszú távú tervek megvalósítására nem volt alkalmas. A civil szervezetek jelzését követően az Önkormányzat szóban forgó támogatásokat hosszú távú szerződések, azaz feladat-ellátási megállapodások formájában biztosította. A Civil Konceptió 2017. évi készítésekor 10 főként városrészi civil szervezet rendelkezett feladat-ellátási megállapodással. Majd a jogszabályi környezet, azaz a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvény változása egy újabb hosszú távú támogatási forma a közművelődési megállapodás kialakulását hozta magával.

A közművelődési megállapodás abban különbözik a feladatellátási-megállapodástól, hogy az a településrészen tradícióvá vált programokat megvalósító, a művelődő közösségek igényeinek kielégítése céljából a meglévő közösségi szinten tevékenykedő civil szervezetekkel került megkötésre bevonva ezzel őket a közművelődési alapszolgáltatások nyújtásába. Az a feladat-ellátási megállapodással ellentétben a szakmai és pénzügyi beszámoló évenkénti megküldésén túl előírja a civil szervezetek számára, hogy a vállalt közművelődési alapszolgáltatások megvalósításához közművelődési szakembert alkalmazzanak, továbbá annak megszervezéséhez éves szolgáltatási tervet készítsenek, melyet a Közgyűlés fogad el.

Az Önkormányzat 2020. évben 4 jellemzően városrészi civil szervezettel (Gyöngyöshermán-Szentkirályi Polgári Kör, Herényi Kulturális és Sportegyesület, Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület, Zanati Kulturális Egyesület) kötött közművelődési megállapodást. Ez a négy civil szervezet megfelelt a közművelődésről szóló törvény előírásainak, így a közművelődési megállapodás megkötése mellett döntöttek. 7 civil szervezet (Derkovits Városrésziért Egyesület, Hátrányos Helyzetű Roma Fialokat Támogató Közhasznú Egyesület, Joskar-Ola Alapítvány, Olad Városrésziért Egyesület, Petőfi-Telepért Egyesület, Szombathelyi Civil Kerekasztal, Vas Megye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetsége, Képviselő) feladat-ellátási megállapodás meghosszabbítását szorgalmazta, tekintettel arra, hogy a közművelődési törvényben szereplő előírásoknak történő megfelelés részükre nehézséget okozott volna. Tehát jelenleg az Önkormányzat 11 civil szervezetet támogat hosszú távon költségvetéséből.

Az eljárásrendre vonatkozó szabályok hasonlóak a költségvetésben külön soron szereplő egyszeri támogatások estében alkalmazandókhoz azzal, hogy támogatási szerződés a kérelem benyújtását követően nem készül, a támogatás rendelkező levél elkészítését követően kiutalásra kerül.

2.2.2.2.2 Az egyedi kérelem

Egyedi kérelmet bármely, az Önkormányzati Támogatások Rendszerén érvényes regisztrációval rendelkező civil szervezet nyújthat be az Önkormányzathoz, az év bármely szakaszában. A támogatást igénylő fordulhat egyedi

kérelemmel a bizottságokhoz és a polgármesterhez. Az eljárás a bizottságokhoz benyújtott kérelem esetében az Önkormányzati Támogatási Rendszerén keresztül történő benyújtással indul. Az egyedi kérelem annak benyújtását követő bizottsági ülésen kerül megtárgyalásra. Amennyiben az egyedi kérelemben foglaltakat a bizottság támogatja, megkötésre kerül a támogatási szerződés. A támogatás felhasználásáról a szervezet a szerződésben szereplő határidőt figyelembe véve elektronikusan számol be.

Polgármesterhez benyújtott egyedi kérelem esetén az egyedi kérelmet nem kell előterjeszteni, arról a Polgármester saját hatáskörben dönt. Továbbá ebben az esetben legtöbbször az egyedi kérelem benyújtását előzetes egyeztetés előzi meg, tehát az hasonlóan a költségvetésben külön soron szereplő támogatásokhoz a döntést követően kerül benyújtásra.

Amennyiben egyedi kérelemmel alapítvány fordul a bizottságokhoz, vagy a polgármesterhez, akkor a kérelem támogatását hivatkozva Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének az önkormányzati forrásátadásról szóló 47/2013. (XII.4.) önkormányzati rendelet 1.§ (5) bekezdésére a Közgyűlésnek kell jóváhagynia

2.2.2.2.3 A pályázat

Egyedi kérelmet egész évben nyújthatnak be a civil szervezetek, ezzel szemben pályázatot benyújtani a pályázati felhívásban foglaltak szerinti időszakban van lehetőség. A pályázati felhívásban szereplő határidőben beérkezett pályázatok a benyújtási határidőt követő első bizottsági ülésre kerülnek előterjesztésre, és a bizottság tagjai döntenek a támogatás odaítéléséről.

Eddig a pályázatok jellemzően tavasszal, a költségvetés elfogadását követően kerültek kiírásra, a sportpályázatok és az egészségügyi civil szervezetek számára kiírásra kerülő pályázat esetében még most is. A Kulturális, Oktatási és Civil Bizottság a civil szervezetek javaslatára 2020. évtől bevezette a pályázatok őszi kiírását. Így a civil szervezetek előre tudnak tervezni működésüket illetően, valamint biztosabb egy-egy rendezvény megvalósulása is.

Az Egészségügyi Szakmai Bizottság esetében pedig eltérés mutatkozik a döntés folyamatában. A pályázatok beérkezését követően az Egészségügyi Szakmai Bizottság ülése előtt összehívott eseti bizottság tesz javaslatot a pályázatok támogatásáról és a támogatások mértékéről. Az Egészségügyi Szakmai Bizottság a javaslatban foglaltakat figyelembe véve dönt a támogatásokról, amely gyors konszenzust eredményez.

A támogatási döntést minden esetben szerződés, majd elektronikus elszámolás követi. Alapítványok esetében az egyedi kérelemnél leírtakhoz hasonlóan a Közgyűlés jóváhagyásával.

2.2.3 Az Önkormányzat és a civil szervezetek egyéb együttműködései

2.2.3.1 Az Önkormányzat és a civil szervezetek között létrejött együttműködési megállapodások

Az Önkormányzat számos területen működik együtt civil szervezetekkel, általában nem intézményesült formában. Előfordul azonban egyes szakterületeken, hogy hivatkozva a szervezetek szakmai hozzáértésére, együttműködési megállapodások kerülnek megkötésre egyes feladatok magas szakmai színvonalon történő megvalósítása érdekében. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata 2023. júniusában kötött együttműködési megállapodást a Magyar Tudományos Akadémia Vas Megyei Tudományos Testületével (a továbbiakban: MTA). Az MTA vállalta, hogy Szombathely tudományos életének fellendítése érdekében együttműködik az Önkormányzattal. Az Önkormányzat cserébe évi négy alkalommal ingyenesen biztosítja számára a Savaria Múzeum termeit tudományos célú rendezvények megvalósítása céljából.

2019. decemberében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Köznevelési Szakértők Országos Egyesülete Vas Megyei Szervezetével (a továbbiakban: KÖSZOE). A szervezet a teljesség igénye nélkül szakmai segítséget nyújt nevelési, oktatási tárgyú előterjesztések elkészítésében, az óvodák pedagógiai, szakmai munkája eredményességének értékelésében, szakmai véleményt fogalmaz meg az intézmények által benyújtott rendezvény támogatási, és tanulmányi verseny támogatási kérelmekkel kapcsolatosan, részt vesz a Civil Fórum és a Szombathelyi Konzultációs Fórum munkájában, segítséget nyújt az Önkormányzat által szervezett programok, rendezvények előkészítésében, lebonyolításában, javaslatot fogalmaz meg a beérkezett kitüntetési javaslatokkal kapcsolatban. A KÖSZOE elnöke az oktatásügygel foglalkozó bizottság üléseire oktatási témájú napirendek vonatkozásában külső szakértőként meghívást kap.

2.2.3.2 Fogadj örökbe egy parkot programban történő részvétel

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2020.júniusi ülésén elfogadta a Vigyázzunk együtt Szombathelyre szemléletformáló programot, melynek egyik programeleme a „Fogadj örökbe egy parkot” elnevezésű kezdeményezés. A kezdeményezés a civil szervezetek körében is népszerű lett, kezdetben 6 majd 19 civil szervezet vállalta az általuk megjelölt városi park gondozását, tisztán tartását. A civil szervezetek kezdeményezésére a szemléletformáló programba bekerültek takarítási akciók is, amik szintén példái az Önkormányzat és civil szervezetek együttműködésének.

2.2.3.3 Az Önkéntesség, az Önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata

2018-ban Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata feladatkörébe került a Szombathelyi Diák Közösségi Szolgálat működtetése, majd a koronavírus járvány okozta humán erőforrás hiány arra ösztönözte az Önkormányzatokat, hogy vegyen részt a járvány okozta kihívások megoldásában. Előtérbe került az önkéntes tevékenység. A szociális és egészségügyi szektor túlterheltsége miatt képtelen volt ellátni egyes feladatokat, az állampolgároknak felmerült a segíteni akarás, nagy számban jelentkeztek önkéntesen a szükséges feladatok ellátására, de nem volt megfelelő intézményrendszer az önkéntesek koordinálására. Ekkor az Önkormányzat a Polgármesteri Hivatalon keresztül számos új, jó gyakorlatot alakított ki, ami mintát adott mások és önmaga számára is az önkéntesség és az ehhez szorosan kötődő diák közösségi szolgálat működtetésére vonatkozóan. Az Önkormányzat kialakította Önkéntes és Iskolai Közösségi Szolgálati Koncepcióját és Stratégiáját. Az önkéntes stratégia megvalósításában a civil szervezeteknek nagy szerepe van. A befogadó szervezetek nagy része civil szervezett, továbbá ezek a szervezetek tagságuk által tevékenységüket önkéntesen végzik, tehát tagjaik nagy valószínűséggel önkéntesekké is válnak majd.

2.2.3.4 Az Önkormányzat által alapított díjak tekintetében megvalósuló együttműködések, és Az Év Civil szervezete-díj

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése díjakat adományoz a saját területükön kimagasló eredményt elérő személyek, művészeti csoportok, szervezetek számára. A civil szervezetek és az Önkormányzat együttműködése a díjak odaítélésében is megmutatkozik. Az oktatás, a sport, az egészségügy, a kultúra területén dolgozó személyek és szociális területen dolgozó személyek kitüntetésére a civil szervezetek is tehetnek javaslatot, egyes esetekben a díjakra civil szervezetek is javasolhatók. A civil szervezetek által kitüntetésre javasolt személyekről a Közgyűlés dönt. A civil szervezetek nem csak javaslatot tehetnek a kitüntetett személyekre, hanem egyes díjakra civil szervezetek is javasolhatók. Ennek legfontosabb példája „Az Év Civil Szervezete-díj, amit 2013. évben ez Önkormányzat hozott létre a kiemelkedő tevékenységet végző civil szervezetek munkájának elismerésére. Adományozását többek között Szombathely Megyei Jogú Város Civil Fóruma, valamint a szombathelyi székhelyű civil szervezetek is kezdeményezhetik. A díj alapítása óta 19 civil szervezet számára került odaítélésre és átadásra.

2.2.3.5 Civil Nap megvalósítása

1994-ben alakult Civil Parlament 1997-ben február 1-jét jelölte meg a Civilek napjának. Az eseményről elsőként 1998-ban emlékeztek meg. A civilek napja arra hívja fel a figyelmet, hogy ha nem működnek civil szervezetek, akkor az önkormányzatokra sokkal több feladat hárul. Csak a civilek, a civil szervezetek jelenléte teheti jobbá az élet számos területét. A Civilek Napját 1998. óta ünnepeljük.

A szombathelyi civil szervezetek hosszú évekre visszanyúló igénye a szombathelyi Civil Nap megrendezése. Erre történtek próbálkozások városunkban. Probléma, hogy a Civilek napja téli időpontja nem ad lehetőséget kültéri megmozdulások megszervezésére. A Vas Vármegyei Civil Szolgáltató Központ ezen a napon évek óta szervez programokat, de igény lenne egy tavaszi időszakban megrendezésre kerülő figyelemfelhívó eseményre is.

2.2.3.6 Civil idő

Az Önkormányzat mindig támogatta a civil szervezetek megjelenési lehetőségét. A Savaria Fórum biztosított már különböző méretekben ingyenes vagy kedvezményes megjelenési lehetőséget hasábjain, a Szombathelyi Televízió lehetőséget adott a „Civil idő” elnevezésű riportműsor közvetítésére is. Részben gazdasági okok miatt, részben az érdeklődők alacsony számára hivatkozva ezek idővel megszűntek.

A civil szervezetek rendezvényeik népszerűsítésére továbbra is igénybe veszik az Önkormányzat által működtetett sajtóban rejlő lehetőségeket. Kedvező változás lehet számukra az Önkormányzat hatilapjában részben ingyenes, vagy kedvezményes megjelenési lehetőség intézményes formában történő biztosítása.

2.2.3.7 Civil szervezetek forrásteremtő képességének elősegítése

A civil szervezetek forrásteremtő képessége alacsony. Erejük nem a pénzügyi források megszerzésében, hanem a társadalmi részvételben, a civil szervezetek mögött álló emberi erőforrásban rejlik. Támogatásért ugyan fordulhatnak a Központi költségvetéshez, és az Önkormányzathoz, azonban a COVID-válság és az energiaválság következtében az állam alrendszerei is forráshiánnyal küzdenek. Ugyanez a probléma megjelenik a profitszférában és a magánszektorban is. A lehetőségek tehát egyre szűkülnek. Olyan források megszerzése lenne a megoldás a problémára, amely nem igényel többletráfordítást egyik féltől sem. Erre lehetőséget a személyi jövedelemadó 1%-ának megszerzésében látunk. Ösztönözni kellene a szombathelyi lakosokat, hogy személyi jövedelemadójuk egy százalékát szombathelyi szervezetek részére ajánlják fel.

2.2.3.8 Az Önkormányzat és a civil szervezetek közös pályázata

Az önkormányzat számos alkalommal valósított meg pályázatokat civil szervezetekkel együttműködve, vagy közös megvalósítóként. Amennyiben erre a pályázati kiírás lehetőséget ad, az Önkormányzat szorgalmazza civil szervezetek bevonását pályázat megvalósításába. A megfelelő civil szervezet felkutatásában a civil referens nyújt lehetőséget Polgármesteri Hivatal projektekért felelős irodája számára.

3 Célkitűzések

Az Önkormányzat a civil szervezetekkel történő hatékonyabb együttműködés elősegítése érdekében a 2023-2028-as időszakra az alábbi célok megvalósítását tűzi ki:

- civil szervezetek tájékoztatása az új Önkormányzati Támogatások Rendszere használatáról (regisztráció, kérem beadás módja, elszámolás);
- ingyenes helyiséghasználati szerződések felülvizsgálata, új metódusok kidolgozása;
- Civil Nap megvalósítása;
- civil szervezetek számára ingyenes és kedvezményes megjelenési lehetőség biztosítása az Önkormányzat által működtetett sajtóorgániumokban, kedvezményrendszer kidolgozása;
- személyi jövedelemadó 1%-ról szóló kampány indítása Szombathelyen;
- civil szervezetek bevonása az Önkormányzat pályázataiba a civil referens véleményének figyelembevételével.

Szombathely, 2023. november „4”

/: Dr. Nemény András :/
polgármester

Záradék:

Szombathely Megyei Jogú Város Civil Konceptióját Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 339/2023. (X.26.) Kgy. sz. határozatával fogadta el.